

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/20/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115219502
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3115219502.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcov: 1/ Y. I., nar. XX.XX.XXXX, 2/ H. I., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom B. J., U. J.v XX/X, obaja zastúpení: JUDr. Gabriel Bleha, advokát so sídlom Bratislava, L. Dérera 2, proti žalovanému: ENOMIL, s.r.o. v likvidácii, so sídlom Bratislava, Vrakuňa, Stavbárska 5178/42, IČO: 46 371 265, o určenie neplatnosti právnych úkonov a iné, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 27C/319/2015- 110 zo dňa 30. augusta 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch II., III., IV., V. a VI. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcom 1/,2/ **p r i z n á v a** voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o určenie, že zmluva o zriadení záložného práva zo dňa 11.06.2012, je neplatná; o zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 220,- eur a primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300,- eur (výrok I.). Určil, že úverová zmluva č. 102990 zo dňa 17.12.2010 uzatvorená medzi žalobcami a právnym predchodcom žalovaného, je bezúročná a bez poplatkov (výrok II.) a že dohoda o uznaní dlhu zo dňa 20.09.2013 je neplatná (výrok III.). Výrokom IV. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/, 2/ primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalej výrokom V. uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcom 1/, 2/ bezdôvodné obohatenie vo výške 2 480,- eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vyslovil, že žalobcovia 1/,2/ majú voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok VI.).

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol skutkové okolnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Žalobcovia 1/,2/ (žalobca 1/ ako dlžník, žalobkyňa 2/ ako ručiteľka) uzavreli dňa 17.12.2010 s veriteľom spoločnosťou FINANCREAL s.r.o., so sídlom Trenčín, Bezručova 1191/3, IČO 36 339 334 zmluvu o úvere č. 102990, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalobcovi 1/ úver 1 300,- eur a žalobca 1/ sa zaviazal tento úver vrátiť spolu s 2,921 % mesačným úrokom v 12 mesačných splátkach po 146,31 eur. Podľa zmluvy bola hodnota RPMN tohto úveru 78,88 %, priemerná ročná percentuálna miera nákladov 41,78%, výška úveru s navýšením 1 755,72 eur, celkové náklady 455,72 eur. Za účelom zabezpečenia pohľadávky veriteľa z úverovej zmluvy sa strany dohodli na zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam záložnou zmluvou uzavretou súčasne so zmluvou úvere s tým, že záložným veriteľom bol FINANCREAL s.r.o., záložcami žalobcovia 1/,2/ a predmetom záložného práva nehnuteľnosť: byt č.X na X.poschodí bytového domu č. súp. XX, orientačné č. 5 na ul. U. v k.ú. B. zapísaný na LV č.XXXX vrátane spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 69/3334 na spoločných častiach ,

zariadeniach a priestoroch uvedeného bytového domu v spoluvlastníckych podieloch žalobcov. Podľa potvrdenia žalovaného dlžníci v období od 12.02.2011 do 18.05.2015 zaplatili spolu sumu 3 780,- eur. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrtrok 2010 bola hodnota RPMN pri spotrebiteľských úveroch do 1.500 eur so splatnosťou 1 až 5 rokov vo výške 44,57 %. Podľa štatistického prehľadu priemerných úrokových mier z úverov, ktorý zverejňuje Národná banka Slovenska bola priemerná úroková miera zo spotrebiteľských úverov poskytovaných bankami domácnostiam v období 12/2010 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov 11,10 % ročne pri nových obchodoch. Pohľadávka proti dlžníkovi z predmetnej úverovej zmluvy bola postúpená z pôvodného veriteľa FINANCREAL s.r.o. na žalovaného zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 17.10.2011. Oznámením o začatí výkonu záložného práva zo dňa 11.09.2013 žalovaný oznámil žalobcom, že z dôvodu porušenia zmluvných podmienok im bola dňa 25.03.2011 zaslaná upomienka - oznámenie o predčasne splatnosti úveru s tým, že sa stal splatným dňa 02.04.2011 a boli vyzvaní na úhradu sumy vo výške 1 843,29 eur. Nakoľko dlžná čiastka bola neuhradená, uspokojí svoju pohľadávku výkonom záložného práva. Uznaním dlhu zo dňa 20.09.2013 žalobcovia 1/,2/ uznali dlh čo do dôvodu a výšky, a to vo výške 3 849,12 eur s prísl. na základe zmluvy o úvere č. 102990 a zaviazali sa, že tento vráti žalovanému v pravidelných mesačných splátkach vo výške 200,- eur počnúc mesiacom október 2013.

3. Po preskúmaní veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že vzťah medzi stranami zo zmluvy o úvere zo dňa 17.12.2010 je potrebné posúdiť ako vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom do 31.12.2010. V otázkach neupravených uvedeným zákonom sa vzťah medzi účastníkmi posúdi podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, resp. podľa ustanovení Obchodného zákonníka, pokiaľ ide o zmluvu o úvere. Preto súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 2 písm. d/, § 9 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 497 Obchodného zákonníka, § 3 ods. 1, § 39, § 41, § 451 ods. 1,2, § 457, § 558 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a konštatoval, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia, že úver poskytnutý žalovaný je bezúročný a bez poplatkov. Naliehavý právny záujem nebolo potrebné žalobcami preukazovať, pretože vyplýva z ustanovenia § 11 ods. 4 z. č. 129/2010 Z. z., v zmysle ktorého sa spotrebiteľ môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobca 1/ ako dlžník, žalobkyňa 2/ ako ručiteľka a právny predchodca žalovaného ako veriteľ uzatvorili zmluvu o úvere, na základe ktorej bol žalobcovi 1/ poskytnutý spotrebiteľský úver 1 300,- eur s dojednaným úrokom 2,921 % mesačne, teda 35,052 % ročne, ktorú výšku úroku súd prvej inštancie považoval za rozpornú s dobrými mravmi, v dôsledku čoho je zmluva o úvere podľa § 39 Občianskeho zákonníka v tejto časti neplatná. Aj keď Občiansky zákonník neobsahuje legálnu definíciu pojmu dobré mravy, právne teória a ustálená súdny prax pod pojmom dobré mravy rozumie pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie, pričom tieto pravidlá ako súhrn určitých etických a kultúrnych noriem v spoločnosti sú všeobecne uznávané a je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Dojednanie úrokov zo spotrebiteľského úveru 35,052 % ročne, ktorá miera viac ako trikrát prevyšuje priemernú mieru úrokov obdobných spotrebiteľských úverov poskytnutých v danom čase /11,16 %/ porušuje podľa súdu uvedené pravidlá morálneho charakteru, teda je v rozpore s dobrými mravmi. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že hodnota RPMN úveru nedosahuje ani výšku priemernej hodnoty RPMN z obdobných spotrebiteľských úverov poskytovaných v danom čase, nakoľko skutočnosť, že hodnota RPMN sa pohybuje v hraniciach priemernej hodnoty RPMN obdobných spotrebiteľských úverov neospravedlňuje dojednanie viac ako trojnásobnej odplaty za poskytnutý úver /úrok/ oproti obdobným spotrebiteľským úverom. K rovnakému záveru o rozpore dojednaných úrokov z úveru s dobrými mravmi za totožných skutkových okolností dospel súd i v rozsudku Okresného súd Trenčín č.k. 15C/12/2012-30 z 8. novembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 17Co/55/2013 - 45 z 22. januára 2014. Na základe uvedeného je predmetný úver v zmysle § 11 ods. 1 z. č. 129/2010 Z. z. považovaný za bezúročný a bez poplatkov a preto súd žalobe žalobcov o určenie uvedeného vyhovel. Pretože je úverová zmluva v časti úrokov z úveru neplatná pre rozpor s dobrými mravmi, mal žalovaný, na ktorého pohľadávka z predmetnej zmluvy proti žalobcom bola postúpená, nárok nie na celé zmluvné plnenie, ale len na vrátenie plnenia, ktoré bolo žalobcom podľa tejto zmluvy poskytnuté /teda na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka/. Keďže žalobcovi 1/ bolo podľa zmluvy poskytnutých 1 300,- eur, a žalobcovia na základe tejto úverovej zmluvy nesporne zaplatili veriteľovi 3 780,- eur, je žalovaný povinný vydať im bezdôvodné obohatenie,

ktoré na ich úkor získal vo výške 2.480,- eur. Nakoľko žalovaný si túto povinnosť nesplnil, súd prvej inštancie ho k tomu zaviazal svojim rozhodnutím. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali i určenia neplatnosti dohody o uznaní dlhu. Keďže sa jedná o určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c/ Civilného sporového poriadku, súd prvej inštancie sa zaoberal otázkou, či je i v tejto časti daný naliehavý právny záujem na takomto určení. Podľa ustálenej judikatúry podmienka naliehavého právneho záujmu nie je splnená, ak určovacia žaloba neslúži potrebám praktického života, ale ňou len dochádza k zbytočnému rozmnožovaniu sporov, napríklad, ak by napriek konaniu o určovacej žalobe muselo nasledovať ďalšie konanie (napr. konanie na plnenie). Naliehavý právny záujem na požadovanom určení však je v zásade daný vtedy, ak sa určovacou žalobou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, alebo ak by bez požadovaného určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým. Naliehavý právny záujem je daný aj vtedy, ak sa prostredníctvom určovacej žaloby môže dosiahnuť úprava tvoriaca určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov. Vtedy je žaloba na určenie prípustná napriek tomu, že je možná i iná žaloba (porovnaj napr. rozhodnutia NS SR zo dňa 30.06.2009, sp.zn. 4Cdo 111/2008 a zo dňa 06.12.2012, sp. zn 5Cdo 31/2011). Vo vzťahu k dohode o uznaní dlhu mal súd prvej inštancie za to, že rozhodnutie o tejto určovacej žalobe odstráni stav právnej neistoty žalobcov a môže vytvoriť právny rámec usporiadania vzťahov medzi žalobcami a žalovaným. Predmetná dohoda o splátkach je typickým formulárovým ošetrovaním vzniknutého stavu, kedy sa na podpis spotrebiteľovi predkladá zdanlivo výhodný formulár o splátkach. Pri vyhodnocovaní praktiky veriteľa súd prihliada na úroveň priemerného spotrebiteľa (Smernica Rady a EP 2005/29, bod 18 preambuly), kedy hrozí nebezpečenstvo, že takýto spotrebiteľ podpíše dokument, sledujúc dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide podľa citovanej Smernice o nekalú obchodnú praktiku a nie o odbornú starostlivosť dodávateľa v záujme zvýšenia kvality života ľudí. Jeho cieľom je dosiahnutie uznania záväzku, a tým predĺženie premlčacej lehoty na uplatnenie nároku. Z textu dohody je zrejmé, že ide o formulár, ktorý veriteľ používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov. Možno konštatovať, že ak dlžník podpisuje takúto dohodu, nerobí to z dôvodu, aby uznal svoj záväzok, ale aby dosiahol splátky svojho dlhu. Uznanie záväzku je cieľ sledovaný predovšetkým veriteľom a nie dlžníkom a keďže ide o predformulované tlačivo, dlžník pri uzatváraní dohody nemôže jeho obsah ovplyvniť. Text dohody je podpísaný na dopredu pripravený formulár, ktorého obsah nemôže spotrebiteľ ovplyvniť. Konanie veriteľa je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pretože veriteľ dosiahol uznanie dlhu v záujme predĺženia premlčacej doby, i keď dlžník zrejme nemal vôbec vedomosť a ani vôľu takéto vyhlásenie urobiť. Podľa názoru súdu je evidentné, že úmyslom veriteľa bolo zabezpečiť si pre seba právne isté postavenie na úkor nevedomosti dlžníka ako spotrebiteľa. Takáto praktika veriteľa podstatne zasahuje do práv spotrebiteľa, pričom veriteľ postupoval v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti. Takýto právny úkon je potom potrebné vyhodnotiť ako absolútne neplatný. Záver o neplatnosti predloženej dohody z titulu nekalej obchodnej praktiky je v súlade s ustálenou súdnou praxou v obdobných veciach (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 07.06.2012 sp. zn. 11Co 37/2012, zo dňa 03.07.2013 sp. zn. 3Co 54/2013, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26.03.2014 sp. zn. 5Co/296/2013, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.15Co/581/2015 zo dňa 30.06.2016, rozsudky Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/800/2015 zo dňa 15.06.2016, sp. zn. 24Co/215/2015 zo dňa 13.04.2016, sp. zn. 11Co/404/2015 zo dňa 16.03.2016, sp.zn 23Co/245/2017 zo dňa 22.01.2018). Súd prvej inštancie vysvetlil, že nejde o neprimeranosť a nevyváženosť poskytnutia ochrany spotrebiteľovi s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 16.01.2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, podľa ktorého kým rešpektovanie princípu "neznalosť zákona neospravedlňuje" v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) je potrebné vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je "princíp ochrany spotrebiteľa". Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka na podrobnú (až detailnú) znalosť právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný pri uzavretí dohody o uznaní dlhu a úhrade pohľadávky v splátkach využil faktickú aj odbornú prevahu voči žalobcom a bez dostatočného objasnenia skutkových okolností, obsahu, ako aj právnych dôsledkov právneho úkonu pre žalobcov ich nechal podpísať túto dohodu, čím dosiahol zlepšenie svojho právneho postavenia. Pritom výhoda, ktorú na druhej strane žalovaný ponúkol vo forme splátkového kalendára, je v zjavnom nepomere k výhode získanej žalovaným. Vzhľadom k vyššie uvedenému i s poukazom ku skutočnosti, že uzavretiu tejto dohody došlo aj pod hrozbou straty obydlia, po začatí výkonu záložného práva súd návrhu na určenie neplatnosti dohody o uznaní dlhu vyhovel (výrok III.). Žalobcovia si podanou žalobou uplatnili

i nárok týkajúci sa priznania finančného zadosťučinenia s odôvodnením, že konaním žalovaného boli značne vystresovaní, znervózňovaní, obťažovaní telefonátmi, písomnými upomienkami, boli vystavení hrozbe straty obydlija pričom žalovaný konal bez odbornej starostlivosti, v rozpore s dobrými mravmi. Žalobkyňa 2/ uvedené nepriaznivo znášala, mala psychické problémy spôsobené stresovými situáciami a psychickým vypätím, v dôsledku čoho pretrvával u žalobcov stav neistoty a obavy. Tento nárok súd prvej inštancie posúdil ako nárok opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti stanovenej zák. č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, že ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. Súd mal za to, že žalobcom ako spotrebiteľom vznikol nárok, keďže sa úspešne domohli uplatnenia svojho práva. Rovnako je nesporné, že postupom žalovaného im bola spôsobená ujma. Pri výške určenia primeraného finančného zadosťučinenia, na základe úvahy súdu prvej inštancie bolo prihliadnuté ku všetkým skutkovým okolnostiam daného prípadu. Žalobcovia sa svojho nároku domáhali žalobou podanou na súde a až rozhodnutím súdu došlo k odstráneniu stavu ich právnej neistoty. Bol na nich vyvíjaný nátlak, hrozila im strata obydlija, bola obťažovaní telefonátmi, upomienkami. Všetky tieto skutočnosti boli spôsobilé privodiť žalobcom ujmu, a preto im nárok na poskytnutie primeraného finančného zadosťučinenia súd priznal s tým, že vzhľadom na všetky okolnosti veci, keď výška tohto finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu, považoval žalované finančné zadosťučinenie vo výške 500,- eur za primerané, na zaplatenie ktorého žalovaného zaviazal (výrok V.). O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku čo do výrokov II. až VI. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne. V odvolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Uviedol, že zmluva o úvere je koncipovaná jasne, dlžníci vedeli, akú sumu si požičiavajú, na akú dobu, s akým mesačným úrokom a akú sumu vrátia. Celková výška úveru s dohodnutým navýšením je tiež jednoznačne uvedená v zmluve. Všetky podmienky boli so žalobcami individuálne dohodnuté, títo mali možnosť ovplyvniť ich obsah. Dôkazom o tom, že podmienky boli individuálne dohodnuté, je formulár o zmluvných podmienkach: štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, ktorý obsahuje čestné vyhlásenie dlžníkov, o.i. o tom, že všetky podmienky zmluvy o úvere boli s nimi individuálne dohodnuté, že všetky navrhované zmluvné podmienky považujú za také, ktoré sú v súlade s dobrými mravmi a obchodnými zvyklosťami, že pred podpisom zmluvy mali možnosť svojimi návrhmi ovplyvniť textovú časť zmluvy o úvere a VOP úveru, o ktorej možnosti boli vopred informovaní a na využitie tohto práva vyzvaní, túto možnosť nevyužili z dôvodu, že so všetkými navrhovanými zmluvnými podmienkami bez výhrad súhlasili, že k navrhovaným zmluvným podmienkam nemajú žiadne pripomienky alebo protinávrhy a súhlasili s ním. Z tohto dôvodu nemôže ísť o neprijateľné podmienky, keďže všetky boli so spotrebiteľmi individuálne dohodnuté. Žiadosť o poskytnutie úveru žalobcovia podali dňa 16.12.2010, mali možnosť prejednať ustanovenia zmluvy so svojím zástupcom, ale túto možnosť nevyužili. Taktiež mali možnosť od zmluvy odstúpiť bez uvedenia dôvodu v lehote 14 dní. Zdôraznil, že neprijateľné zmluvné podmienky nespôsobia neplatnosť celej zmluvy. Keďže žalobcovia neplnili splátky úveru včas a riadne, zaslal im 3 upomienky (11.02, 22.02., 17.03.2011) a dňa 25.03.2011 oznámenie o predčasnej splatnosti úveru. Po dohode s dlžníkmi bola dňa 20.09.2013 uzavretá dohoda - uznanie dlhu, na základe, ktorého sa strany dohodli, že dlžníci budú splácať svoj záväzok v mesačných splátkach po 200,- eur. Opäť neplatili podľa dohody, žiadali zníženie splátky na sumu 150,- eur mesačne, čo im opätovne bolo umožnené. Po zvážení situácie dlžníkov sa žalovaný rozhodol, že dlh bude považovať za splatený a na katastrálny úrad zaslal kvitanciu- oznámenie o splatení záväzku so žiadosťou o výmaz záložného práva z listu vlastníctva. Žalovaný nemá vedomosť o tom, že zmluva o úvere alebo jej časti by boli neplatnými alebo že na niektorom súde prebieha konanie o určenie jej neplatnosti, zmluvu považuje preto za platnú. Namietali nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, keďže zmluva o úvere zanikla splnením. Právny úkon nie je neplatný, zmluvné podmienky nikdy neboli skúmané súdom, preto ich nemožno vyhodnotiť ako neplatné. Právnym dôvodom na plnenie žalobcov žalovanému bola zmluva o úvere, ale do dnešného dňa tento nárok nikto nespochybnil, žalobcovia ho dobrovoľne splnili. Čo sa týka rozporu úrokov s dobrými mravmi, k tomuto

sa žalovaný nevedel vyjadriť, pretože v žalobe neboli konkretizované. Pokiaľ ide o záložné právo, v jeho konaní nemožno vidieť rozpor s dobrými mravmi, úmyslom veriteľa bolo iba zabezpečiť pohľadávku v prípade, že nebude dobrovoľne uspokojená, k čomu aj nakoniec došlo. Výška zálohu nebola v nepomere k hodnote pohľadávky.

5. Žalobcovia 1/2/ sa k odvolaniu žalovaného písomne vyjadrili tak, že žiadali, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny a uplatnili si trovy odvolacieho konania. Uviedli, že žalovaný zneužil ich tiseň, neskúsenosť aj dôverčivosť a nechal si podpísať plnenia, ktorých majetková hodnota je v nepomere k vzájomnému plneniu. Žalobcovia dostali od žalovaného reálne prostriedky vo výške 1 300,- eur, ale v dohode o uznaní dluhu sa „dobrovoľne“ museli zaviazat' vrátiť 3 849,12 eur.

6. Ďalšie písomné vyjadrenia vo veci podané neboli.

7. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Procesný postup odvolacieho súdu vyplynul z intertemporálnej úpravy v § 470 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorým došlo k rekodifikácii predchádzajúceho procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s účinnosťou od 1. júla 2016. V zmysle uvedenej úpravy platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Podľa § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalovaného nariaďovať pojednávanie.

9. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

10. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

12. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP).

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Žalovaný deklaroval vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), pričom z jeho obsahu vyplývajú i námietky proti správnosti skutkových zistení súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP).

16. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

17. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu

právnou normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Odvolací súd považuje za správny právny záver súdu prvej inštancie, že právny vzťah žalobcov 1./2/ a žalovaného založený zmluvou o úvere zo dňa 17.12.2010 je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, Občianskeho zákonníka i zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa.

19. Pokiaľ ide o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere, námietky žalovaného o nedostatku naliehavého právneho záujmu nie sú na mieste, pretože možnosť určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, vyplýva priamo zo zákona (§ 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), a teda žaloba je v tejto časti prípustná podľa § 137 písm. c/ v spojení s § 470 ods. 1 CSP. Správne boli i závery súdu prvej inštancie v časti, že zmluva o úvere zo 17.12.2010 je bezúročná a bez poplatkov, pretože neobsahuje zákonom o spotrebiteľských úveroch stanovené náležitosti (§ 9 ods. 2 písm. i/) Zákonomodarca v § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch zaviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorých nedostatok v niektorých prípadoch (§ 11) má za tak závažný nedostatok zmluvy, že takto postihnutú zmluvu sankcionuje následkom bezúročnosti a bezpoplatnosti úveru. Takto závažným údajom je v zmysle § 9 ods. 2 písm. i/ v spojení s § 11 ods. 1 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch okrem iného i platne dojednaný údaj o úrokovej sadzbe úveru. Následne treba prisvedčiť i záveru súdu prvej inštancie o rozpore dojednanej výšky úrokov z úveru (35,052 % ročne) s dobrými mravmi, keďže tieto prevyšujú priemernú mieru úrokov z obdobných spotrebiteľských úverov v rozhodnom období (výške 11,16 %) viac ako trojnásobne, a to i s prihliadnutím na spôsob a mieru zabezpečenia záväzku žalobcov (záložné právo k nehnuteľnosti), objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Keďže dojednanie o výške úrokov zo zmluvy o úvere je neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi ako všeobecnej náležitosti ktoréhokoľvek právneho úkonu, bez významu je argumentácia žalovaného o individuálnosti dojednania zmluvných podmienok stranami (ktorá by mala relevanciu len pri vyhlásení zmluvných podmienok za neprijateľné podľa § 53 Občianskeho zákonníka, k čomu však v súdnej veci nedošlo).

20. Na základe absolútnej neplatnosti zmluvného dojednania o výške úrokov, sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že veriteľ (resp. žalovaný), má nárok len na vrátenie plnenia, ktoré žalobcom bolo titulom zmluvy o úvere poskytnuté. Z listín, predložených žalovaným vyplýva, že žalobcovi 1/ bolo podľa zmluvy poskytnutých 1 300,- eur, a žalobcovia na základe tejto úverovej zmluvy nesporne zaplatili veriteľovi 3 780,- eur, teda súd prvej inštancie správne ustálil, že na základe § 451 ods. 1,2, § 457 Občianskeho zákonníka je žalovaný povinný vydať žalobcom bezdôvodné obohatenie vo výške 2 480,- eur. Pre úplnosť treba uviesť, že na posúdenie absolútnej neplatnosti daného zmluvného dojednania nemá vplyv skutočnosť, že žalovaný považuje záväzok žalobcov za splnený a táto skutočnosť nie je relevantná ani pre posúdenie nároku žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože žalovaný bezdôvodné obohatenie žalobcom dobrovoľne nevydal.

21. Čo sa týka určenia neplatnosti dohody o uznaní dlhu a plnení v splátkach, súd prvej inštancie správne vychádzal zo záverov judikatúry, že naliehavý právny záujem na určení je daný, ak sa určovacou žalobou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva. Naliehavý právny záujem je daný aj vtedy, ak sa prostredníctvom určovacej žaloby môže dosiahnuť úprava tvoriaca určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov. Vzhľadom na argumentáciu žalovaného v prvostupňovom konaní i na jeho odvolacie námietky, ktorými popiera nárok žalobcov v celom rozsahu (čo do určovacích nárokov i čo do nárokov na plnenie), je na mieste konštatovať, že žalobcovia majú na požadovanom určení naliehavý právny záujem v zmysle vyriešenia právneho rámca celého komplexu vzťahov medzi stranami. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie bolo pritom zistené, že dohoda predstavuje formulár, ktorý veriteľ používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov a žalovaný neuniesol dôkazné bremeno ohľadne toho, že žalobcovia mali možnosť text dohody ovplyvniť alebo že by im právna podstata a následky tohto právneho úkonu boli žalovaným ako dodávateľom jednoznačne, určite a zrozumiteľne objasnené. Pokiaľ žalovaný argumentuje, že dohodou vyšiel v ústrety žalobcom ako dlžníkom v omeškaní, výhoda, ktorú táto dohoda pre žalobcov obnáša (plnenie dlhu v splátkach) v porovnaní s výhodami, vyplývajúcimi z dohody pre veriteľa (napr. predĺženie premlčacej doby a z toho plynúce právne následky), sú zjavne neporovnateľné. Správne potom súd prvej inštancie konštatoval, že

veriteľ ako dodávateľ postupoval v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a predmetná dohoda predstavuje absolútne neplatný právny úkon.

22. Za správny považuje odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie o práve žalobcov na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Toto právo žalobcov vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Keďže žalobcovia v danom spore úspešne uplatnili porušenie práva ustanoveného právnym predpisom, vznikol im aj podľa názoru odvolacieho súdu nárok na zaplatenie finančného zadosťučinenia. Odvolací súd sa stotožnil aj s výškou finančného zadosťučinenia 500,- eur, keď bolo treba prihliadnuť aj k výške bezdôvodného obohatenia, t.j. sume 2 480,- eur, ktorú sumu žalobcovia zaplatili žalovanému bezdôvodne, a tým aj na úkor svojej rodiny.

23. Odvolateľ pritom k veci samotnej vo svojom odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa prvostupňový súd nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijať právne závery. Časť jeho odvolania dokonca predstavuje vyjadrenie k žalobe a k rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti nemá žiaden vzťah (napr. argumentácia, týkajúca sa záložnej zmluvy, uzavretej stranami, v ktorej časti bolo konanie zastavené). Z týchto dôvodov odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

24. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu žalobcom 1./2/, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní v celom rozsahu.

25. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalobcov 1./2/ rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).